

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Digitaalisen hyvinvoinnin barometri – tutkimuksessa

Tutkimukseen osallistuminen ja henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilöt tutkimusta koskevissa asioissa:
Nimi: Katariina Nuutila
Sähköpostiosoite: katariina.nuutila@helsinki.fi
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kasvatustieteellinen tiedekunta
Osoite: Helsingin yliopisto, PL 9 00014 HKI

Vastuullinen tutkija:

Nimi: Risto Hotulainen
Osoite: Helsingin yliopisto, PL 9 00014 HKI
Puhelinnumero: +358 50 5201664
Sähköpostiosoite: risto.hotulainen@helsinki.fi

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saat yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Digitaalisen hyvinvoinnin barometri –tutkimus on Helsingin yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa toteutettava osatutkimus, joka kiinnittyy yhteispohjoismaiseen YOUNGEQUAL-konsortiohankkeeseen, jossa tutkitaan lasten ja nuorten reaktioita pandemiaan ja oppimisen ja

hyvinvoinnin eriarvoisuuden lisääntymiseen. Hankkeessa tutkitaan oppilaiden sosiaalisen median käyttöä ja hyvinvointia pandemian aikana ja sen jälkeen. Fokusryhmähaastatteluissa pyritään tunnistamaan keskeisiä oppilaiden sosiaalisen median käyttöön ja hyvinvointiin vaikuttavia indikaattoreita. Tavoitteenamme on rakentaa yhteispohjoismainen digitaalisen hyvinvoinnin barometri, jonka avulla voidaan kerätä vertailukelpoista tietoa säännöllisesti ja systemaattisesti. Tietoa kerätään sosiaalisen median käytöstä, sosio-emotionaalisista taidoista, psykososiaalisesta hyvinvoinnista, sosiaalisista suhteista ja oppimisesta. Kyselytutkimuksessa kysymme tutkittavien henkilötietoja (nimi, sukupuoli, syntymäaika), jotta voimme yhdistää tutkittavan vastaukset rekisteritietoon, kuten oppimistuloksiin. Yhdistämiseen pyydämme erikseen luvan tutkittavilta. Kyselyaineiston keräämistä on mahdollista jatkaa vuosittain hankkeen päättymiseen saakka.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Haastattelut toteutetaan anonymisti ja tallennetaan Audacity -ohjelmalla eikä sisällä henkilötietoa. Kyselyaineiston yhteydessä tutkittavilta kerätään seuraavat henkilötiedot: nimi, sukupuoli, syntymäaika, oppilaitoksen luokkakoodi. Henkilötietojen lisäksi kyselyssä kysytään kysymyksiä, jotka liittyvät tutkittavien sosiaalisen median käyttöön, siihen liittyviin ajatuksiin, hyvinvointiin ja sosiaalisiin suhteisiin.

6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Yllä mainittuja henkilötietoja kerätään tutkimukseen osallistuvilta henkilöiltä kyselylomakkeella. Kyselylomakkeet ovat sähköisessä muodossa Webropol-ohjelmassa, joka sijaitsee Helsingin yliopiston palvelimella.

7. Arkaluonteiset henkilötiedot

Digitaalisen hyvinvoinnin barometri -tutkimuksessa ei käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- ☒ **yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö:**
- ☒ **tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)**
- ☐ tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)
- ☐ tutkittavan suostumus
- ☐ rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Jos henkilötietojen käsittely perustuu tutkittavan suostumukseen, tutkittavalla on koska tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruminen ei vaikuta ennen peruuttamista suoritettujen käsittelyjen lainmukaisuuteen.

9. Tietojen vastaanottajat

Tunnistetietoja sisältäviin ja pseudonymisoituihin tutkimusaineistoihin on pääsy Digitaalisen hyvinvoinnin barometri –hankkeen tutkijoilla ja työntekijöillä, jotka työskentelevät Helsingin yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa. Pseudonymisoidut aineistot ovat kaikkien hankkeen tutkijoiden saatavilla, mutta tunnistetietoja sisältäviin aineistoihin on pääsy vain rajatulla joukolla, jotka koordinoivat hanketta.

Digitaalisen hyvinvoinnin barometri –hankkeen tutkijat tekevät yhteistyötä (aineistojen analysointi, tieteelliset julkaisut) kansallisen ja kansainvälisen saman alan tutkijaverkoston kanssa, mutta henkilötietoja sisältävä aineiston analysointi tapahtuu aina hankkeen työntekijän, tutkijan, tutkimusavustajan tai opiskelijan toimesta. Tämän johdosta hankkeen ulkopuolisten verkoston tutkijoiden on mahdollista käsitellä vain anonymisoituja aineistoja, joita ei pystytä yhdistämään osallistujien tunnistetietoihin.

10. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Kaikki tutkijoiden käyttämät tunnisteellisia henkilötietoja käsittelevät ohjelmat ovat EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisia ja niiden palvelimet sijaitsevat ETA-alueella. Tutkimushankkeessa kerättäviä tunnisteellisia henkilötietoja ei siirretä missään muodossa Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Henkilötietoja käsitellään ja säilytetään niin, että ainoastaan niitä tutkimusta varten tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

☒ **käyttäjätunnus** ☒ **salasana** ☐ käytön rekisteröinti ☐ kulunvalvonta
☐ muu, mikä:

Miten manuaalista aineistoa suojataan: *Tutkimuksessa ei kerätä manuaalisia aineistoja.*

Suorien tunnistetietojen käsittely:

☐ Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
☒ **Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa**
☐ Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Tietoja käsitellään EU:n säädösten mukaisesti koko Digitaalisen hyvinvoinnin barometri - tutkimuksen keston ajan (2023-2026).

Kerätty aineisto muokataan tutkijoiden käytettäväksi tutkimusaineistoksi siten, että henkilöiden tunnistamiseen liittyvät tiedot korvataan keinotekoisesti luodulla tunnisteella eli pseudonymisoidaan, jonka jälkeen aineisto tallennetaan Helsingin yliopiston salasanalla suojattuun digitaaliseen tallennustilaan. Alkuperäistä tunnistetietoa sisältävää havaintomatriisia säilytetään varsinaisesta tutkimusaineistosta erillään tietoturvalisessa verkkokansiossa, jonne on pääsy vain tutkimushankkeen valikoiduilla henkilöillä. Suorat tunnistetiedot sisältävä aineisto tuhoetaan 1 vuosi hankkeen päättymisestä. Muita henkilötietoja sisältävä aineisto tuhoetaan 10 vuotta hankkeen päättymisestä.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

☐ Tutkimusaineisto hävitetään

☐ Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:

☐ ilman suoria tunnistetietoja ☐ tunnistetiedoin

☒ **Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:**

☒ ilman suoria tunnistetietoja ☐ tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidylle myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä

- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi